

HANDVATTEN BIJ AANBEVELING

1 KOM TOT EEN ONDERBOUWD EN GEDRAGEN VERBETERPLAN

De leidraad 'Werken aan onderwijsverbetering' ondersteunt scholen in het voortgezet onderwijs om zich tot een lerende organisatie te ontwikkelen. De leidraad is opgebouwd uit zes aanbevelingen.

Deze bijlage bevat concrete handvatten die horen bij de eerste aanbeveling. Een schoolleider, docent of team komt met deze handvatten tot een onderbouwd en gedragen verbeterplan. Zie de leidraad voor meer achtergrondinformatie.

Handvat 1 Format om een verbeterplan op te stellen

- Wat willen we bereiken? Wat is ons verbeterdoel?
- Waarom willen we dit bereiken?
- Hoe willen we dit bereiken? Aan welke stappen of acties denken we en hoe passen die bij ons schoolplan en bij onze visie?
- Hoe willen we over de stappen communiceren tijdens het verbeterproces? Welke betrokkenen moeten we wanneer informeren?
- Welke gegevens (indicatoren) hebben we nodig om te kunnen bepalen of we onze doelstellingen halen?
- Waarom en hoe denken we dat deze aanpak gaat werken?
- Wie doet wat wanneer? Wie is waarbij betrokken en wie is waar verantwoordelijk voor?
- Welk tijdpad is realistisch?
- Welke randvoorwaarden moeten we realiseren, welke ondersteuning hebben we nodig?
- Wanneer is de verbetering geslaagd, wanneer zijn we tevreden, welke norm hanteren we? Hoe gaan we het evalueren en wanneer?

Handvat 2 Checklist randvoorwaarden

- Welke professionalisering en welke ondersteuning hebben we nodig? Wie kan dat binnen en/of buiten de school bieden? Hoe wordt het bekostigd?
- Monitoren we het verbeterplan? Evalueren we de acties binnen het plan? Zie voor meer informatie over monitoren en evalueren aanbeveling 2 'Zorg voor en proces van uitvoeren, monitoren, bijstellen en borgen'.
- Hoe zorgen we ervoor dat alle teamleden op de hoogte blijven? Hoe anticiperen we op teamwisselingen?
- Wat vraagt het van teamleden om nieuwe afspraken na te komen? Is de teamcultuur daar passend bij? Bijvoorbeeld de teamcultuur van feedback vragen en geven.
- Hoe gaan we de nieuwe aanpak borgen? Hoe leggen we de nieuwe aanpak vast? Wie houdt nieuwe ontwikkelen over dit thema bij?
- Hebben we de benodigde materialen en ICT-faciliteiten om de verbetering te laten slagen?
- Zijn er aanpassingen in het lesrooster nodig?
- Hebben we voldoende tijd voor overleg? Kan iedereen bij de overleggen aansluiten?
- Is de schoolleiding voldoende betrokken?

Handvat 3 Knelpunten

Een schoolleider of kartrekker kan verschillende knelpunten tegenkomen als een team onderzoeksmatig gaat werken. In onderstaande tabel staan in de linkerkolom een aantal veel voorkomende knelpunten die schoolleiders ervaren. In de rechterkolom staan tips om met de knelpunten om te gaan. Zie ook aanbevelingen 3, 4 en 5.

Knelpunt	Tips voor schoolleiders en kartrekkers
Docenten ervaren te weinig tijd.	• Stel duidelijke prioriteiten. Maak keuzes. Maak ook duidelijk waaraan geen of minder aandacht besteed mag worden. • Rooster op vaste momenten uren voor PLG's in. • Houd bij de indeling van PLG's rekening met de dagen waarop docenten werken. • Zorg ervoor dat in de team- of sectievergaderingen tijd is om de dialoog te voeren. Bijvoorbeeld door organisatorische punten niet tijdens vergaderingen, maar schriftelijk te communiceren via WhatsApp, mail of intranet. • Stel tijd beschikbaar via taakuren. • Stimuleer om een vaste methodiek te gebruiken, zoals in de leidraad beschreven. Hierdoor verzanden docenten niet in discussies.
Docenten hebben te weinig onderzoeksvaardigheden.	• Zorg ervoor dat kartrekkers van PLG's onderzoeksmatig kunnen werken. Zij kunnen een voorbeeldrol vervullen en anderen coachen. • Stimuleer dat docenten een opleiding of cursus volgen in onderzoeksmatig werken. • Zorg voor een heldere en praktische visie op onderzoeksmatig werken. • Volg de vijf stappen uit de leidraad nauwgezet. • Vraag ondersteuning bij een pabo, onderzoeksinstelling of universiteit. • Voor opleidingsscholen: zorg dat het afstudeeronderzoek van een student verbonden is aan een PLG en laat docenten meedoen en mee leren tijdens het afstudeeronderzoek.
De rest van het team is onvoldoende betrokken.	• Informeer het team regelmatig over de voortgang, bijvoorbeeld tijdens teamvergaderingen. • Houd het team waar een verbeterpunt betrekking op heeft, op de hoogte en bespreek dilemma's. Dit kan bij elke fase van het onderzoek. • Houd het speerpunt levend op een ludieke manier. Bijvoorbeeld door een poster in de docentenkamer op te hangen met een QR-code die verwijst naar updates of door prikkelende stellingen op te hangen op het toilet. • Vraag per mail feedback op een conceptversie van het verbeterplan. • Praat over het verbeterplan tijdens informele momenten. Voor schoolleiders en docenten die niet in een PLG zitten geldt: vraag naar opbrengsten en toon belangstelling.